JÖVŐ NEMZEDÉKEK ORSZÁGGYŰLÉSI BIZTOSA
1051 Budapest, Nádor u. 22.
1387 Budapest, Pf. 40.Telefon: 475-7100 Fax: 269-1615

A JÖVŐ NEMZEDÉKEK ORSZÁGGYŰLÉSI BIZTOSÁNAK ÁLLÁSFOGLALÁSA

a balatonszepezdi ivóvízhálózat állapotával kapcsolatos vizsgálatról

Ügyszám: JNO-49- /2010.
Ügyintéző: dr. Ujvári Viola
Telefon: 06-1- 4757-327

I. A panasz

1. A panaszos beadványa 2009. október 10-én érkezett a Jövő Nemzedékek Országgyűlési Biztosához. A panaszos a beadványában azt sérelmezte, hogy a balatonszepezdi Lomb utca és Gesztenye sor vízvezeték-rendszerét a Dunántúli Regionális Vízmű Zrt. (a továbbiakban: DRV Zrt.) nem tartja megfelelően karban, gyakoriak a csőtörések. Ezeket a csőtöréseket a panaszos bejelentette a DRV Zrt. felé, ennek ellenére a csőrendszer hibáinak teljes körű felmérése nem történt meg. A panaszos álláspontja szerint ingatlana folyamatosan ázik a csőrendszer hibái miatt.

2. A panaszos sérelmezte, hogy a csőtörésekkel járó vízveszteség költsége a lakosokat terheli, és a DRV Zrt. nem tesz meg mindent annak érdekében, hogy a hálózat megfelelő műszaki színvonalon működjön, a csőtörések helyét többször volt kénytelen maga feltáratni, és az ezzel járó költségeket csak részben térítette meg számára a DRV Zrt.
   A beadvány szerint a panaszos 2009. augusztus 28-án bejelentéssel élt a DRV Zrt.-nél egy újabb csőtörés miatt, de annak feltárása, a hiba kijavítása nem történt meg. A panaszos így bejelentéssel élt Balatonszepezd Község Jegyzőjénél, és kérte a bejelentés kivizsgálását. 2009. szeptember 3-ig, amikor is a panaszos a beadványát megírta, érdemi intézkedés nem történt. A panaszos sérelmezte azt is, hogy az Önkormányzat nem tesz lépéseket a helyzet javítása érdekében.

II. A hatáskör megalapozása

3. Az Alkotmány 18. §, illetve 70/D. § (2) bekezdései szerint a Magyar Köztársaság elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez, és a lehető legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez való jogot – többek között – az épített és a természetes környezet védelmével valósítja meg. Az állampolgári jogok országgyűlési biztosáról szóló 1993. évi LIX. törvény (a továbbiakban: Obtv.) 27/B. § (1) bekezdése szerint a Biztos feladata a környezet és a természet állapotának fenntarthatóságát és javítását biztosító jogszabályi rendelkezések érvényesülésének figyelemmel kísérése, értékelése és ellenőrzése. Feladata továbbá a mindezekkel kapcsolatban tudomására jutott visszásságok kivizsgálása vagy kivizsgáltatása, és orvoslásuk érdekében általános vagy egyedi intézkedések kezdeményezése.

4. A panaszos beadványa alapján felmerült annak a lehetősége, hogy a DRV Zrt. az érintett vízvezeték megfelelő műszaki színvonalának fenntartása érdekében nem teszi meg a szükséges intézkedéseket, és a konkrét bejelentés kapcsán sem jár el. A nem megfelelő műszaki állapot, a karbantartási kötelezettség megsértése érintheti az egészséges ivóvízzel való ellátás biztonságát, ezért vizsgálatunkat megindítottuk.

5. Az Obtv. előírásai alapján a hatáskörünk nem terjed ki a panaszban felvetett - a díjfizetésre, a panaszos ingatlanában okozott esetleges károkra vonatkozó kérdésekre – mivel az erre vonatkozó igények elbírálása a bíróság hatáskörébe tartozik. A panaszban foglaltak vizsgálata érdekében megkerestük a DRV Zrt.-t és Balatonszepezd Község Jegyzőjét a tényállás tisztázása érdekében.

III. A tényállás

6. A DRV Zrt. és Balatonszepezd Polgármesterének tájékoztatása alapján az alábbi tényállást állapítottuk meg:
   Balatonszepezden 1962-ben épült ki a vezetékes ivóvízellátás, mára a vezetékek valóban elöregedtek, folyamatos cserére szorulnak. A DRV Zrt. folyamatos karbantartással - hálózatmosással, ellenőrzéssel – kívánja fenntartani a hálózat megfelelő állapotát. Rendszeresen, évente ismétlődő vizsgálatok keretén belül tárják fel a rejtett hibákat. A DRV Zrt. központi diszpécserszolgálatot működtet annak érdekében, hogy a fogyasztói bejelentések minél rövidebb időn belül eljussanak az érintettekhez. A bejelentett hibák elhárítását általában még a bejelentés napján megkezdik: az érintett szakaszt kizárják, a hiba feltételezhető helyét feltárják, a hibás csőszakaszt cserélik, majd visszaállítják a munkaterületet. A hiba javítását mérésekkel ellenőrzik.

7. A rendelkezésünkre álló iratok alapján egyik fél sem vitatta, hogy a vízhálózat rekonstrukciójára szükség van. A településen tervszerű rekonstrukció zajlik, amely során a hálózat kora, a meghibásodás gyakorisága és a kárveszély mértéke határozza meg a rendelkezésre álló források elosztását.
   Két évvel ezelőtt került sor a Gesztenyesor utcai vezetékszakasz cseréjére, a Lomb utcai vezetékszakasz cseréje 2010 őszére tervezett. A Lomb utcában 2009-ben 4 alkalommal volt csőtörés, amelyeket a hiba bejelentésének napján megszüntettek. A DRV Zrt. tájékoztatása szerint ez a szám a település többi részéhez képest nem kiemelkedő. A panaszos ingatlanának károsodása vonatkozásában szakértői vélemény készül, mert annak nagysága és oka vonatkozásában a felek között vita áll fenn.

8. A panaszos a rendelkezésünkre álló iratanyag alapján az egyedi csőtörések és az általános helyzet miatt is többször fordult megkereséssel a település vezetéséhez, illetve a DRV Zrt.-hez, és a helyzet azonnali orvoslását kérte. A megküldött iratanyagban megtalálható a panaszosnak a polgármesterrel és a jegyzővel folytatott levelezése, valamint a képviselőtestület 2009. június 8-i nyilvános ülése jegyzőkönyvének kivonata, melyben a panaszos javaslatát vitatják meg.

IV. Jogi elemzés

9. Az önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.) az önkormányzatokra vonatkozó alapvető szabályok rögzítése mellett szabályozza az önkormányzatok feladatát és hatáskörét is. Egyes feladatokban, mint például a lakásgazdálkodás, a vízrendezés és a csapadékvíz elvezetés, a csatornázás, a köztemető fenntartása, a helyi közutak és közterületek fenntartása, a települési önkormányzat maga határozza meg — a lakosság igényei alapján, anyagi lehetőségeitől függően — mely feladatokat, milyen mértékben és módon lát el (Ötv. 8. § (1)-(2)).

10. Egyes feladatokban azonban nincs ilyen szabadsága az önkormányzatnak. A 8. § (4) bekezdése szerint a települési önkormányzat köteles gondoskodni az egészséges ivóvízellátásról, az óvodai nevelésről, az általános iskolai oktatásról és nevelésről, az egészségügyi és a szociális alapellátásról, a közvilágításról, a helyi közutak és a köztemető fenntartásáról, valamint köteles biztosítani a nemzeti és etnikai kisebbségek jogainak érvényesülését. Ezen feladatok kapcsán az

önkormányzatnak nincs mérlegelési joga a tekintetben, hogy meghatározza, milyen mértékben lássa el azokat. Az egészséges ivóvízellátást tehát – anyagi lehetőségétől függetlenül – az önkormányzat biztosítani köteles.

11. A közműves ivóvízellátásról és a közműves szennyvízelvezetésről szóló 38/1995. (IV. 5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 1. § (1) bekezdése szerint a közműves ivóvízellátás közüzemi szolgáltatás. A szolgáltató köteles a víziközmű hálózatba bekötött ingatlan tulajdonosának, illetőleg egyéb jogcímen használójának ivóvizet szolgáltatni. A (2) bekezdés szerint a szolgáltató a külön jogszabályban és a vízjogi üzemeltetési engedélyben foglalt előírásoknak megfelelően – a víziközművek teljesítőképességének mértékéig – köteles szolgáltatni.

12. Mindezek alapján tehát megállapítható, hogy az egészséges ivóvízzel való ellátás biztosítása az Önkormányzatnak az Ötv. alapján minden esetben kötelezettsége. Ezt, ahogyan a jelen esetben is történik, a Rendelet alapján kiválthatja egy, a területen működő nagy, állami tulajdonú közüzemi vízszolgáltató is, amelyre, mint a 11. pontban láttuk, az önkormányzatokhoz hasonló szolgáltatási kötelezettség vonatkozik. Az önkormányzat emellett anyagi lehetőségeitől függően köteles gondoskodni emellett további vízelvezetéssel, vízrendezéssel kapcsolatos feladatokról.

V. Összefoglalás

13. A rendelkezésemre álló adatok alapján tehát az egészséges ivóvízzel való ellátásról az Önkormányzat és a DRV Zrt. a településen gondoskodik, a közműrendszer karbantartását, rekonstrukcióját tervszerűen, folyamatosan végzik, az egyes csőtöréseket azonnali intézkedések keretében javítják. A Szolgáltató és a település anyagi helyzete természetesen nagyban meghatározza a rekonstrukció és a közműrendszer cseréjének ütemét. Az ivóvízhálózat rekonstrukciója mellett a panaszos és az Önkormányzat is fontosnak tartja a felszíni vízelvezetés megoldását. Ennek megoldásához azonban jelenleg nem rendelkezik az Önkormányzat elegendő forrással, a vízelvezető-rendszer továbbépítését a pályázati lehetőségek nagyban meghatározzák.

14. A településen az egészséges ivóvíz biztosított, az esetlegesen fellépő üzemzavarok elhárítására a Szolgáltató felkészült. A csapadékvíz elvezetési rendszer kiépítését az Önkormányzat – anyagi lehetőségeinek függvényében – végzi. A jelenleg rendelkezésemre álló adatok alapján az egészséges környezethez való joggal összefüggésben visszásság nem állapítható meg, így vizsgálatomat intézkedés kezdeményezése nélkül lezárom.

15. Felhívom a panaszos figyelmét, hogy lehetősége van arra, hogy az ingatlan használatának korlátozásából és egyéb okokból fennálló igényeit polgári jogi úton érvényesítse, és kártérítést kérjen. A kártérítési igény elbírálása a bíróság hatáskörébe tartozik, annak vizsgálatára a hatásköröm nem terjed ki. A per kimenetelének kockázata azonban mindkét peres felet terheli.

Budapest, 2010. szeptember 9.

…….
Dr. Fülöp Sándor
A jövő nemzedékek országgyűlési biztosa